

Praznik rada postaje dan sijećanja starijih građana da ne kažem samoupravljača. Kapitalizam je danas pobedio i u kapital odnosu gubitnik je – radnik.

Radnicima se, stoga, ne čestita praznik rada barem formalno kao pred dvadesetak godina, a trebalo bi. Konačno Praznik rada je dan kada radu kao svjesnoj/egzistencijalnoj/socijalnoj/itd. ljudskoj aktivnosti ukazujemo svu pažnju ili bar bi makar iz pristojnosti trebali (sic!). Svjedoci smo tek naznake, uvijek optimističke vlasti, da će se nagomilani problemi i višegodišnja nezaposlenost riješiti. Sindikati, kao i prethodnih godina, šute, protestiraju, prijete i nikom ništa.

Sve manje spominjemo građane koji nisu u mogućnosti da postanu radnici, a njih je sve više. Promjene zakona mjenjaju evidencije o broju nezaposlenih ali to nije stvarno stanje stvari, pa su, prema tome, priče kako se zaustavila nezaposlenost tek retoričke naravi. I Vlada, bez obzira što su po njezinim izvještajima ostvareni pozitivni rezultati u zapošljavanju, priznaje da problem nezaposlenosti ostaje i dalje temeljni kamen kušnje.

Nekada u samoupravnom sistemu zahtjevalo se da: "rad i rezultati rada određuju položaj radnika u udruženom radu". Svi su željeli ostvariti zacrtani cilj udruženog rada a želja se nije mogla ostvariti. Boljševizacija samoupravnog sistema okoštala je sistem do te mjere da je Sindikat (neuspješno) pristupo mjerilima o sticanju i raspodjeli dijela dohotka na osobne dohotke. Zvuči učeno ali osim dodatne birokratizacije (okoštavanja) sistema drugog rezultata, na žalost radničke klase, nije bilo. Ne rješavajući problem cijene društvenog kapitala sve je - i ništa nije - bilo moguće.

Ante Marković je problem rješio realnom kamatnom stopom i time doveo činilac rad u suprotnost kapitalu. Tako je tiho izvršena eutanazija samoupravnog socijalzma i tu, nazovi transformaciju, nazvali smo socijalizam sa ljudskim likom. Tržište je, na koje su se svi zaklinjali, startalo. Kako, gdje i koliko radikalno tek je akademsko pitanje budućim analitičarima?

Slovinci su pragmatično postupili i ostvarili velik rezultat. Danas su punopravna članica Eurposke unije.

Hrvatska je u pogledu privrednog sistema u inferiornijem položaju u odnosu na prethodni samoupravni sistem. Raspoloživi resursi za nužnu promjenu odnosno rekonstrukciju sistema nedostaju. Vladi objektivno nije lako. Europska unija i NATO stvaraju privid da se Hrvatska kreće u pravom smjeru. Međutim, gospodarski pokazatelje pokazuju da tome nije tako. Vladi će biti potrebno puno mudrosti da "izađe iz vječnog šaha". Za sada stanje stvari sugerira rezultat partije – poraz. Treba žrtvovati kvalitetu da bi se dobila nova kombinacija. Pitanje je da li današnja vlast za to ima snage.

Prema tome, **čestitam Praznik rada svim radnicima koji bi radili jer je to danas smisao Prvog svibnja. Uz čestitku želim uputiti apel vlasti da primjereno Konceptiji i strategiji razvoja definira kako će nezaposleni postati zaposleni. Vlada mora posegnuti za "mačem" kako bi presjekla Gordijski čvor nezaposlenosti. U protivnom nezaposlenih će biti još više. I na kraju zamolba: dragi zaposleni ostavite u Maksimiru grah**

nezaposlenima kako bi pokazali uzajamnu solidarnost. Unaprijed vam hvala.

Tekst koji ste pročitali dragi čitaocē predstavlja moje višegodišnje (prepisivanje istog teksta) promišljanje. Ponavljam ga uz poneki dodatak kako bi pokazao koliko je danas stanje složenije nego što je to bilo prošlog prvog svibnja. Ipak nam govore kako je bolje. "Predstava", kako je neki nazivaju proslavu Prvog svibnja, ove će godine biti u znaku apatije. Sindikalni čelnici su odustali od proslave jer su, kako oni kažu, rekli što su imali. Da li je to predaja? Nadajmo se da nije. Nažalost, mi uvijek moramo "ispiti čašu žuči" da bi se o bilo čemu bar nakratko raspravljalo i potom donijele ishitrene (obično krive) odluke.

Rad je objektivno u nepovoljnom položaju koji mu danas određuje kapital odnos. Kapital danas u Aziji, Africi i Južnoj Americi plaća dnevno nadnicu od dva dolara. Dvije milijarde ljudi mora proživiti sa tek dva dolara!!!!!! Blagostanje je učinak globalizacije kada ste razvijeni. Globalizacija kakvu imamo je tragedija kada ste nerazvijeni. To je zapravo stvaranje socijalne bombe kako sam napisao 13. rujna 2001. godine.

Sindikati, s druge pak strane, nikako da se povežu, na globalnom planu, i da donesu svoju "platformu" imajući u vidu svekolike odnose u društvu i svoju viziju budućnosti. Ljudi koji promišljaju o budućnosti Zemlje u uvjetima kapital odnosa znaju da se radu, u postojećim odnosima, nema ništa dobrog dogoditi. Stupanj ovisnosti u Hrvatskoj, koji definira kapital odnos, stanje čini dramatičnim i tome se ne vidi kraja. Tek spoznaja gdje jesmo i gdje želimo ići je prvi – nužni ali ne i dovoljni - korak za boljitak. Ako se nastavi ovako stvari će se i dalje pogoršavati na štetu radnika.

U samoupravnom sistemu rad je bio pretpostavljen kapitalu i nije bilo dobro. Jednako tako nije dobro ni kada je odnos obrnut. U prvom slučaju radilo se o neracionalnom trošenju oskudnih resursa. U drugom slučaju radi se o produkciji socijale bombe. Na ovim prostorima "samo klatno vječno jest".

Praznik rada je prigoda da se podsjetimo da je tada tridesetgodišnjak po imenu Karl Marx (1818.) sa Fridrichom Engelsom pred 160 godina (1848.) napisao „Komunistički manifest”. Dobro ga je pročitati malo je reći. Komunistički manifest je dobro predvidio što čeka radničku klasu. Eksperiment zvan socijalizam nije dopustivo vezivati uz rad i ime Karla Marxa.